

Świadczenia na rzecz rodziny w 2020 r.

30.09.2021 r.

4,6%

Wzrost kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych r/r

W 2020 r. na wsparcie rodzin w Polsce w formie świadczeń rodzinnych przeznaczono 10,8 mld zł, a korzystało z nich średnio miesięcznie blisko 2,0 mln beneficjentów¹. Łączna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 1,1 mld zł.

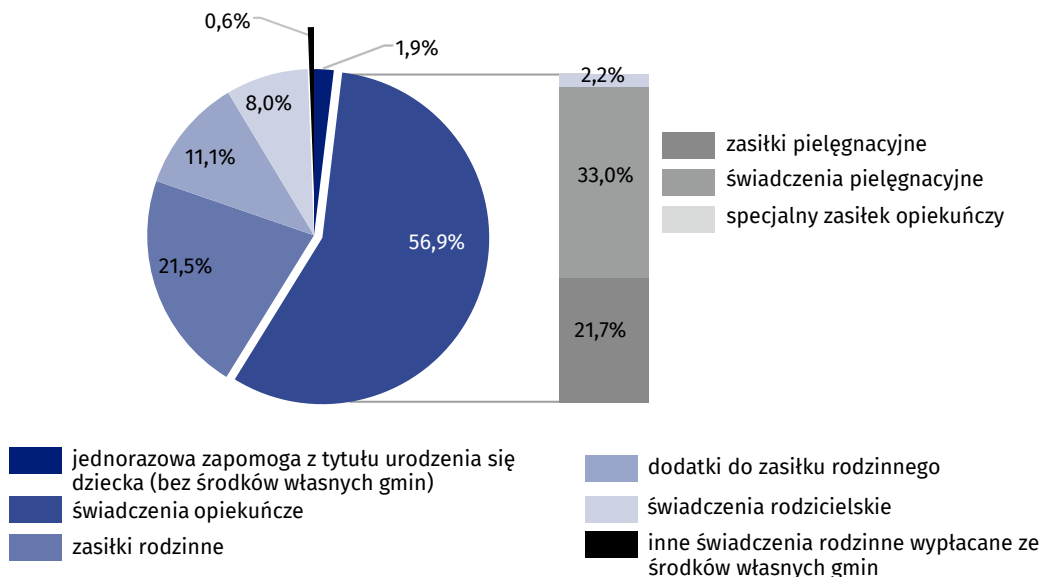
W ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” na świadczenia wychowawcze przekazano 40,0 mld zł.

Świadczenia rodzinne

W 2020 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 10,8 mld zł. Ze świadczeń tych korzystało średnio miesięcznie blisko 2,0 mln beneficjentów, a przeciętnie w miesiącu wypłacono 3,8 mln świadczeń. Wśród wydatków na świadczenia rodzinne dominowały wydatki na pomoc skierowaną dla osób niepełnosprawnych, czyli na świadczenia opiekuńcze, które stanowiły 56,9% ogólnej kwoty wydatków. Natomiast wydatki na pomoc skierowaną do rodzin z dziećmi, czyli zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie stanowiły 43,1% ogólnej kwoty wydatków. W 2020 r. zmianie uległa struktura wydatków na świadczenia rodzinne. Dotychczas dominowały wydatki na świadczenia skierowane do rodzin z dziećmi, natomiast obecnie ze względu na spadek liczby rodzin pobierających świadczenia na dzieci i wzrost kwot świadczeń dla osób niepełnosprawnych wydatki na pomoc osobom niepełnosprawnym przewyższyły o 13,8 p. proc. wydatki skierowane do rodzin z dziećmi.

10,8 mld zł przekazano beneficjentom świadczeń rodzinnych na wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi

Wykres 1. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w 2020 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Zasiłki rodzinne

W 2020 r. wypłacono zasiłki rodzinne w kwocie 2,3 mld zł, o 14,9% mniej niż w 2019 r. Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 821,9 tys. rodzin, tj. o 18,5% mniej niż w 2019 r. Rodziny wychowujące 1 lub 2 dzieci stanowiły 73% rodzin (600,1 tys.) pobierających zasiłek rodzinny, natomiast 27,0% (221,8 tys.) były to rodziny wielodzietne (z co najmniej 3 dzieci). Wśród rodzin pobierających zasiłki rodzinne, rodziny pełne stanowiły 78,5% (644,9 tys. rodzin), po-

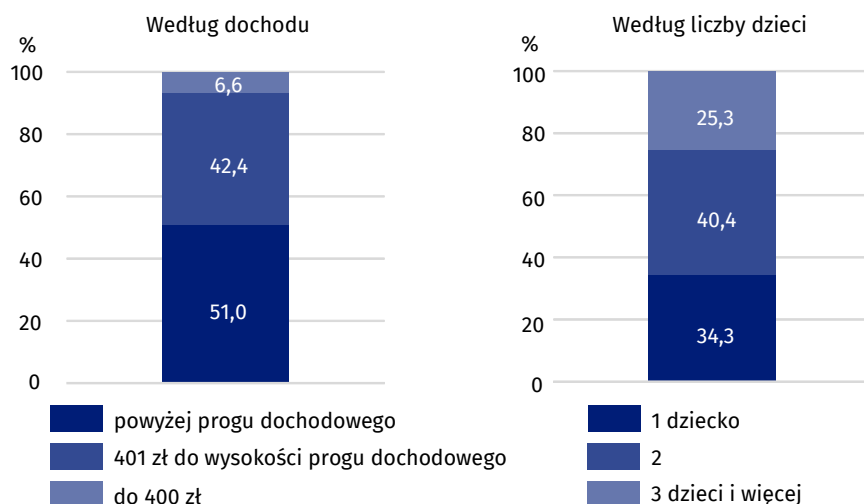
Zasiłek rodzinny średnio miesięcznie pobierało 821,9 tys. rodzin

¹ Beneficjenci świadczeń rodzinnych to rodziny pobierające świadczenia rodzinne na dzieci pozostające na utrzymaniu oraz osoby pełnoletnie uprawnione do świadczeń na siebie.

została 21,5% to rodziny niepełne (177,0 tys. rodzin). W 2020 r. z zasiłków rodzinnych korzystało 106,2 tys. rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, co stanowiło 12,9% wszystkich rodzin pobierających zasiłek rodzinny.

Wśród rodzin pobierających zasiłek rodzinny 51,0% rodzin (tj. 419,2 tys. rodzin) osiągnęło dochód na osobę nie wyższy niż 400 zł, 42,4% rodzin (tj. 348,8 tys. rodzin) osiągnęło dochody na osobę w przedziale od 400 zł do wysokości kryterium dochodowego². Dochody powyżej poziomu kryterium dochodowego osiągnęło 6,6% rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych (53,9 tys.).

Wykres 2. Struktura rodzin pobierających zasiłek rodzinny w 2020 r.

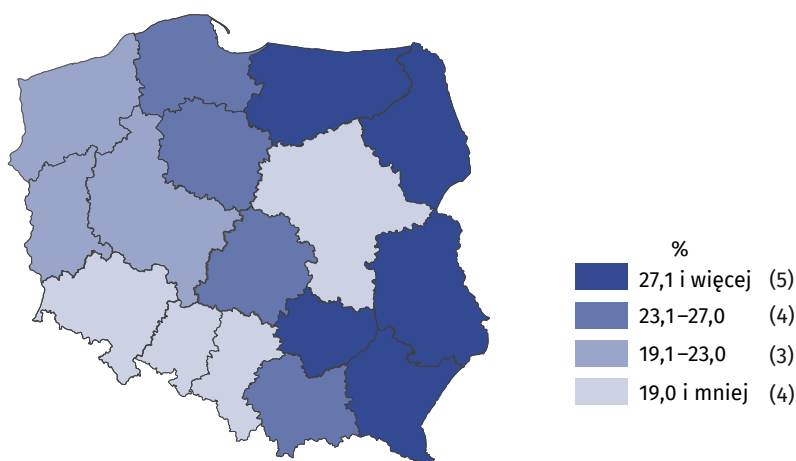
Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 1 699,8 tys. dzieci, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 6–12 lat (655,6 tys. – 38,6%). Dzieci w wieku poniżej 6 lat (523,2 tys. dzieci) stanowiły 30,8% ogólnej liczby dzieci, na które wypłacano zasiłki rodzinne. W pozostałych grupach wieku udziały były niższe. Dzieci w wieku 13–15 lat stanowiły 14,7%, w wieku 16–17 lat – 8,9%, a w wieku 18 lat i więcej, które pozostawały na utrzymaniu głównie z powodu nauki – 6,9%.

Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 22,7% i był niższy o 15,9 p. proc. w porównaniu z 2019 r.

Rodzice pobierali zasiłki rodzinne na 22,7% dzieci w wieku poniżej 18 lat

Mapa 1. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2020 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

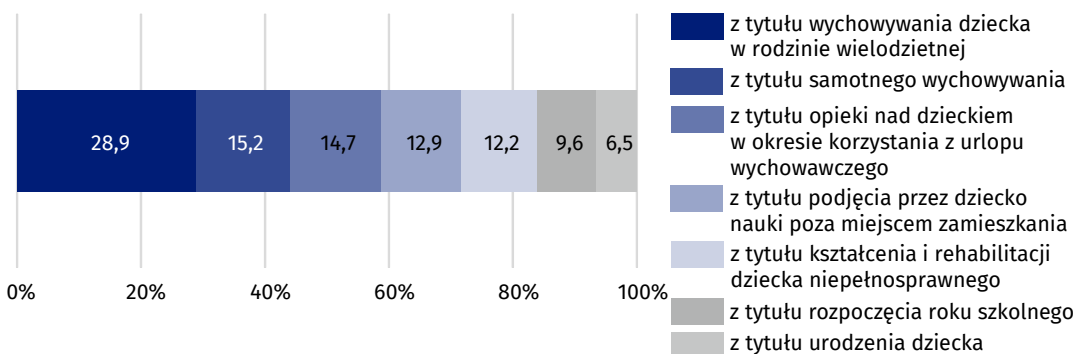
Wskaźnik zaprezentowany na mapie 1 najniższą wartość osiągnął w województwie dolnośląskim (16,8%), a najwyższą w województwie lubelskim (30,2%).

² Kryterium dochodowe warunkujące wypłatę świadczeń rodzinnych wynosi 674 zł przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę lub 764 zł dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.

Rodziny korzystające z dodatków do zasiłków rodzinnych

W 2020 r. osoby pobierające zasiłki rodzinne otrzymały dodatki do zasiłków na kwotę 1,2 mld zł, co stanowiło 11,1% ogólnej kwoty świadczeń rodzinnych. Wypłacono średnio miesięcznie 917,2 tys. dodatków do zasiłków rodzinnych, czyli o 6,2% mniej niż w 2019 r. Wydatki na dodatki do zasiłków rodzinnych sfinansowane zostały z budżetu państwa, a dodatkowo gminy z własnych środków (zgodnie z art. 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych) wydały 27,5 mln zł na zwiększenie tych kwot. Spośród wydatków na dodatki do zasiłków rodzinnych największą kwotę – 347,3 mln zł wypłacono z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a najmniejszą – 78,7 mln zł z tytułu urodzenia się dziecka.

Wykres 3. Struktura dodatków do zasiłku rodzinnego w 2020 r.

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS.

Świadczenia opiekuńcze

W ogólnej kwocie świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2020 r. 6,1 mld zł, tj. 56,9% stanowiły świadczenia opiekuńcze skierowane do osób niepełnosprawnych. W porównaniu z 2019 r. kwota tych świadczeń wzrosła o 19,6%. Ponad połowę kwoty przeznaczono na świadczenia pielęgnacyjne (3,6 mld zł). Pozostała część to zasiłki pielęgnacyjne (2,3 mld zł) oraz specjalne zasiłki opiekuńcze (234,7 tys. zł). Zasiłki pielęgnacyjne wypłacono średnio miesięcznie dla 906,5 tys. osób, tj. o 1,9% mniej niż w 2019 r. W strukturze zasiłków pielęgnacyjnych najwyższy udział – 73,9% miały zasiłki wypłacane osobom niepełnosprawnym w wieku 16–74 lata. Zasiłki dla niepełnosprawnych dzieci w wieku poniżej 16 lat stanowiły 24,0%, natomiast dla osób, które ukończyły 75 lat – 2,1%. W omawianym roku zasiłek pielęgnacyjny wypłacono przeciętnie miesięcznie dla 217,9 tys. dzieci w wieku poniżej 16 lat. Udział dzieci niepełnosprawnych, na które rodzice otrzymywali zasiłek pielęgnacyjny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 3,1%. W 2020 r. świadczenie pielęgnacyjne³ przyznano średnio miesięcznie dla 164,1 tys. osób, a specjalny zasiłek opiekuńczy dla 31,8 tys. osób.

6,1 mld zł przeznaczono na świadczenia opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych

Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

W 2020 r. jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” skierowane zostały do rodziców 208,3 tys. dzieci, co stanowiło 58,6% ogólnej liczby urodzonych dzieci. Wydatki na wypłatę „becikowego” finansowane z budżetu państwa wyniosły 208,3 mln zł i były niższe o 17,5% w porównaniu z 2019 r. Wśród rodzin pobierających jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka najwięcej, tj. 40,1% stanowiły rodziny z jednym dzieckiem, rodziny z dwójką dzieci – 39,0%, a rodziny wielodzietne (z trójką dzieci i więcej) – 20,9% omawianej zbiorowości. W 2020 r. wypłacono dodatkowo 26,7 tys. zapomóg z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych gmin na łączną kwotę 18,5 mln zł.

Rodzice 208,3 tys. dzieci pobrali zapomogi z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)

Świadczenia rodzicielskie

Wprowadzone od 1 stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie⁴ przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. W 2020 r. wydatki na świadczenia rodzicielskie wyniosły 862,9 mln zł i stanowiły 8,0% wszystkich wydatków na świadczenia rodzinne, a pobierało je średnio miesięcznie 79,1 tys. osób.

Świadczenia rodzicielskie pobierało średnio miesięcznie 79,1 tys. osób

³ Przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym lub nad osobą dorosłą, której zgodnie ze zmianami obowiązującymi od 1 stycznia 2013 r. niepełnosprawność powstała nie później niż do 18 roku życia lub w trakcie nauki, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

⁴ Art. 17c ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.).

W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 6,2% zarówno kwota jak i średniomiesięczna liczba wypłaconych świadczeń rodzicielskich.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

W 2020 r. na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydano blisko 708 mln zł. Składki te są opłacane przez właściwy organ wraz z wypłatą świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego. Średnio miesięcznie składki te opłacano za 144,3 tys. świadczeniobiorców. Na składki na ubezpieczenia zdrowotne wydano 143,4 mln zł, a opłacono je średnio miesięcznie za 87,6 tys. świadczeniobiorców.

Świadczenia z programu „Dobry Start”

Od 2018 r. pomoc dla rodzin z dziećmi została poszerzona o wypłatę jeden raz w roku (w wysokości 300 zł) świadczeń na wyprawkę szkolną, dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny. Świadczenie wypłacane jest w ramach programu „Dobry Start” i jest niezależne od uzyskiwanego dochodu. W 2020 r. wsparcie w ramach programu otrzymało blisko 4,4 mln uczniów, a do rodzin trafiło z tego tytułu 1,3 mld zł.

W ramach programu „Dobry Start” do rodzin uczniów trafiło 1,3 mld zł

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (z minimum trójką dzieci). Przysługuje ona niezależnie od wysokości dochodu na osobę w rodzinie i wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do wielu dóbr i usług. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania m.in. ze zniżek na przejazdy kolejowe, darmowych wstępów do parków narodowych, niższych opłat paszportowych, a także zniżek na zakup żywności, ubrań, kosmetyków, książek czy paliwa. W 2020 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało ponad 1 mln rodzin, podczas gdy rok wcześniej było ich 908,9 tys. (wzrost o 14,5%).

Kartę Dużej Rodziny gwarantującą system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych posiadało ponad 1 mln rodzin

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów od dłużnika. W 2020 r. wypłacono 2,6 mln świadczeń z funduszu alimentacyjnego, tj. o 8,2% mniej niż w 2019 r. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 1 065,7 mln zł, o 6,8% mniejszą niż w roku poprzednim. Średnio miesięcznie wypłacono 215,7 tys. świadczeń, a ich przeciętna kwota wynosiła 411,8 zł.

Wartość świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wyniosła 1 065,7 mln zł

Świadczenia wychowawcze

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł wypłacane w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus” przysługuje na każde dziecko w wieku do 18 lat, niezależnie od wysokości dochodu na osobę uzyskiwanego w rodzinie. W 2020 r. wydatki na świadczenia wychowawcze wyniosły 40,0 mld zł i były wyższe o 31,0% niż w 2019 r. Średnio miesięcznie świadczenie wypłacano na 6,5 mln dzieci.

40,0 mld zł wypłacono w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2020 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
Polska	1 0795,85	1 065,72	39 975,50
Dolnośląskie	668,35	90,47	2 805,19
Kujawsko-pomorskie	679,45	74,15	2 100,75
Lubelskie	646,91	66,90	2 107,05
Lubuskie	335,13	34,07	1 009,52
Łódzkie	634,82	62,79	2 431,48

Tablica 1. Kwoty wypłaconych świadczeń na rzecz rodziny według województw w 2020 r. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Kwota świadczeń wychowawczych wypłaconych z programu „Rodzina 500 plus”
Małopolskie	887,67	63,57	3 795,38
Mazowieckie	1 275,53	124,02	6 264,11
Opolskie	215,93	24,62	863,92
Podkarpackie	784,76	44,66	2 194,59
Podlaskie	333,50	28,15	1 167,34
Pomorskie	837,18	80,85	2 637,72
Śląskie	1 049,54	123,72	4 432,47
Świętokrzyskie	430,76	33,74	1 149,10
Warmińsko-mazurskie	494,20	59,94	1 434,95
Wielkopolskie	1 058,28	90,33	3 976,36
Zachodniopomorskie	463,85	63,75	1 605,56

Źródło: Krajowy System Monitoringu Świadczeń Rodzinnych MRiPS i Centralna Aplikacja Statystyczna – obszar Świadczenie Wychowawcze MRiPS.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrządStatystyczny

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2019 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – OCHRONA ZDROWIA, OPIEKA SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA NA RZECZ RODZINY](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Beneficjenci świadczeń rodzinnych](#)

[Świadczenie z funduszu alimentacyjnego](#)

[Świadczenia w ramach Programu "Rodzina 500+"](#)